

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Sopocie

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019r. poz.373).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10. Czerwca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (DZ.U. z 2015r. poz.843) wraz z późniejszymi zmianami.
3. Rozporządzenie MEN z dnia 30.01.2018r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (DZ.U. z 2018 poz.467).
4. Statut szkoły i w tym wewnętrzne zasady oceniania.

II. Cele oceny:

1. Informowanie ucznia oraz jego rodziców (opiekunów prawnych) o poziomie osiągniętych przez ucznia celów edukacyjnych i jego postępach w nauce.
2. Poznanie przez ucznia własnych możliwości.
3. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji, metod i technik pracy z uczniem.
4. Pomoc w samodzielnym planowaniu rozwoju intelektualnego ucznia.
5. Motywowanie ucznia do wyężonej pracy.
6. Stymulowanie rozwoju ucznia i motywowanie go do dalszego rozwoju.
7. Kształtowanie umiejętności samooceny ucznia.
8. Rozwijanie u ucznia zainteresowań z zakresu biologii u ucznia.
9. Rozwijanie i wspieranie umiejętności oraz kreatywności ucznia.
10. Wyciąganie wniosków z dotychczasowej pracy ucznia i nauczyciela.
11. Określanie poziomu przygotowania oraz predyspozycji ucznia do dalszej nauki.

III. Główne cele edukacyjne:

1. Pogębianie wiedzy dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka.
2. Kształcenie rozumienia zjawisk i procesów wpływających na różnorodność biologiczną, także w kontekście ewolucyjnym.
3. Integrowanie wiedzy o zjawiskach i procesach zachodzących na różnych poziomach organizacji życia, prowadzące do wyjaśniania ich złożoności oraz zrozumienia relacji między organizmami, a także między organizmem a środowiskiem.
4. Nabywanie umiejętności posługiwania się podstawowymi technikami laboratoryjnymi oraz poznawanie metod badawczych związanych z obserwacjami i doświadczeniami.
5. Rozwijanie umiejętności korzystania z różnorodnych zasobów wiadomości i krytycznego odnoszenia się do dostępnych źródeł informacji.

6. Zapoznanie ucznia z praktycznymi zastosowaniami nauk biologicznych.
7. Pogłębianie i integrowanie wiedzy o zjawiskach i procesach biologicznych, zachodzących na różnych poziomach organizacji życia.
8. Kształcenie rozumienia zjawisk i procesów wpływających na różnorodność biologiczną, także w kontekście ewolucyjnym.
9. Rozumienie znaczenia racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, reagowania na zmiany w środowisku oraz ochrony różnorodności biologicznej jako wskaźnika zrównoważonego rozwoju.
10. Przygotowanie ucznia do samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów badawczych.
11. Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy i interpretacji zebranych danych, dyskusji na temat wyników doświadczeń i obserwacji oraz wnioskowania.
12. Poznawanie metod badawczych związanych z obserwacjami i doświadczeniami.
13. Wykształcenie nawyku ustawicznego uaktualniania wiedzy z zakresu nauk przyrodniczych.

IV. Obowiązkowe podręczniki szkolne:

po szkole podstawowej:

- ✓ Biologia na czasie – zakres podstawowy, Wydawnictwo Nowa Era
- ✓ Biologia na czasie część 1, 2, 3, 4 – zakres rozszerzony, Wydawnictwo Nowa Era

po gimnazjum:

- ✓ Biologia na czasie część 1 zakres podstawowy, Wydawnictwo Nowa Era
- ✓ Biologia na czasie część 1,2 3 – zakres rozszerzony, Wydawnictwo Nowa Era

V. Ogólne zasady oceniania szkolnego:

1. Nauczyciel może sprawdzać wiedzę i umiejętności uczniów poprzez następujące kategorie ocen:
 - a) Praca klasowa
 - b) Sprawdzian
 - c) Kartkówka
 - d) Odpowiedź ustna
 - e) Praca domowa
 - f) Aktywność na lekcji
 - g) Przygotowanie i przedstawienie prezentacji
 - h) Sprawozdania
 - i) Sukcesy uczniowskie
 - j) Inne - ocena kształtująca
2. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
3. Oceny z biologii są wpisywane do dziennika elektronicznego na bieżąco, ale w przypadku różnych form prac pisemnych nie później niż 2 tygodnie od dnia wykonania pracy pisemnej.
4. Wpisanie oceny do dziennika elektronicznego jest równoznaczne z poinformowaniem ucznia i jego rodzica (prawnego opiekuna) o uzyskanej ocenie.
5. Każda ocena wpisana do dziennika elektronicznego powinna mieć określoną tzw. wagę oraz w przypadku ocen z prac pisemnych przy ocenie powinien być zapisany zakres materiału, który obejmowała wskazana praca pisemna.

6. Wagi ocen w dzienniku elektronicznym:

prace klasowe	10
sukcesy	10
sprawdziany	9
kartkówki	7
odpowiedź ustna	6
aktywność na lekcji	3
prezentacje	6
sprawozdanie	5
prace domowe	4
inne	ocena kształtująca

7. Zgodnie z WSO w szkole ustalone zostały przedziały procentowe na poszczególne kategorie oceniania.

celujący	95% - 100%
bardzo dobry	83% - 94%
dobry	70% - 82%
dostateczny	51% - 69%
dopuszczający	40% - 50%
niedostateczny	poniżej 40%

8. Przy wystawianiu ocen cząstkowych i śródrocznych dopuszcza się stosowanie plusów i minusów. Oceny roczne wystawiane są bez plusów i minusów. W ciągu semestru nauczyciel powinien wystawić:

- co najmniej 3 oceny cząstkowe (w tym przynajmniej jedną za pracę klasową lub sprawdzian) przy jednej godzinie zajęć w tygodniu,
- co najmniej 5 ocen (w tym, co najmniej dwie z prac klasowych lub sprawdzianów) przy dwóch godzinach lekcyjnych w tygodniu,
- 5 i więcej ocen przy realizacji większej niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo.

9. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji, ale musi go dokonać na samym początku lekcji. Zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej, prac domowych i niezapowiedzianych kartkówek. Nie zwalnia ono jednak z prac klasowych, sprawdzianów, których termin został wcześniej wyznaczony. Przy realizacji jednej godziny biologii w tygodniu uczeń ma prawo do jednokrotnego zgłoszenia nieprzygotowania w semestrze, natomiast w przypadku 2 lub większej liczby godzin w tygodniu do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w semestrze. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia ucznia z aktywności na lekcji. W przypadku, gdy uczeń nie zgłosił nieprzygotowania na początku lekcji, a nie wykonał pracy domowej lub nie przyswoił wiadomości z ostatnich lekcji, może otrzymać ocenę niedostateczną.

10. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie i schludnie. W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien uzupełnić notatki z lekcji i odrobić w nim zadaną pracę domową. Zeszyt nie podlega ocenie, ale jeśli jest prowadzony właściwie, nie zawiera błędów merytorycznych i ortograficznych może być podstawą do wystawienia raz na semestr oceny cząstkowej z kategorii ocen „Aktywność na lekcji”.

11. Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % zajęć z biologii w semestrze może być nieklasyfikowany na koniec semestru lub na koniec roku szkolnego.
12. Jeżeli uczeń nie stawiał się z przyczyn usprawiedliwionych, losowych, na zapowiedzianą pracę klasową lub sprawdzian powinien napisać go w terminie dwóch tygodni poza swoimi obowiązkowymi zajęciami. Uczeń jest zobowiązany do uzgodnienia z nauczycielem dokładnego terminu poprawy, ale w wyznaczonym terminie dwóch tygodni.
13. Jeżeli uczeń nie pisał zapowiedzianej pracy pisemnej w wyznaczonym terminie, w dzienniku elektronicznym nauczyciel wpisuje uczniowi znak „-”. W przypadku gdy uczeń napisze dany sprawdzian czy pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od momentu wpisania „-” nauczyciel jest zobowiązany wpisać nową ocenę z danej partii materiału obok z w/w „-”. Minus ten nie ma wagi.
14. Zapowiedziane prace klasowe nie powinny być, bez szczególnie ważnych powodów, przekładane na inny termin. Jeżeli zmiana terminu nastąpi z winy lub na prośbę uczniów to poprzednie ustalenia tracą moc.
15. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, zostaje ten sprawdzian przesunięty na pierwszą lekcję z daną klasą, która odbędzie się, gdy nauczyciel wróci do pracy.
16. Brak pracy lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do wystawienia uczniowi oceny niedostatecznej.
17. Prace pisemne napisane nieczytelnie lub rażąco nieestetycznie nie podlegają sprawdzeniu z wyjątkiem tych uczniów, którzy mają opinię o dysfunkcjach.
18. Wszystkie prace pisemne muszą być ocenione w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie. Sprawdzone, ocenione i omówione prace oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępnione do wglądu uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom). Nauczyciel przechowuje prace klasowe do końca zajęć lekcyjnych w danym roku szkolnym. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić.
19. Jeśli uczeń chce uzyskać wyższą ocenę roczną niż proponowana może napisać pracę poprawkową z materiału przerabianego w ciągu roku szkolnego niezwłocznie (w ciągu 2 dni roboczych) po uzyskaniu informacji o ocenie proponowanej, po konsultacji z nauczycielem biologii. Jeżeli na koniec pierwszego semestru uczeń otrzymał ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna, to praca poprawkowa zawiera tylko zadania z zakresu materiału przerabianego w drugim semestrze. O podwyższenie oceny z biologii może ubiegać się uczeń: który nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnej godziny lekcyjnej z danego przedmiotu oraz którego średnia ważona z liczb wyrażających oceny cząstkowe z danego przedmiotu jest wyższa niż liczba wyrażająca ocenę proponowaną przez nauczyciela.
20. Przy ustalaniu oceny semestralnej i rocznej uwzględnia się dodatkowo szczegółowe zasady:
 - a) Ocena semestralna i roczna są średnią ważoną obliczaną automatycznie w dzienniku elektronicznym.

- b) Średnia ważona jest oceną wyjściową i można ją podwyższyć, proponując uczniowi napisanie pracy zaliczeniowej z wybranej przez nauczyciela partii materiału.

VI. Kategorie oceniania i zasady ich stosowania

Kategoria	Opis	Dodatkowe uwagi dotyczące przeprowadzania
Praca klasowa	Praca pisemna, samodzielna, obejmująca treści i umiejętności z jednego działu albo praca sprawdzająca półroczna lub roczna. Czas pracy z arkuszem zadań to 1-3 godziny lekcyjne. Waga oceny – 10.	Praca klasowa jest zapowiedziana w dzienniku elektronicznym co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Jest obowiązkowa. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej, uczeń ma obowiązek jej poprawy.
Sprawdzian	Praca samodzielna, pisemna obejmująca treści dotyczące mniejszej partii materiału niż praca klasowa, trwająca 1-2 godziny lekcyjne. Waga oceny – 9.	Termin sprawdzianu powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzian jest obowiązkowy. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej, uczeń ma obowiązek jego poprawy.
Kartkówka	Kartkówka – praca samodzielna, w formie pisemnej obejmująca bieżące treści przerabiane na ostatnich maksymalnie trzech lekcjach. Zwykle trwa 10 do 25 minut. Waga oceny – 7.	W zależności od stopnia trudności zagadnień, które zostały objęte kartkówką, nauczyciel może zastosować różne progi procentowe na poszczególne oceny, ale nie niższe od tych, które obowiązują w WZO. Kartkówka nie musi być zapowiedziana przez nauczyciela. Ocena z kartkówki nie może być poprawiana. W przypadku nieobecności ucznia na lekcji, gdy była kartkówka, nauczyciel może na nast. zajęciach odpytać ucznia z tej samej partii materiału, która była sprawdzana na kartkówce.
Odpowiedź ustna	Odpowiedź ustna – to sprawdzenie wiadomości ucznia w formie ustnej wypowiedzi. Uczeń odpowiada siedząc w swojej ławce lub stojąc przy tablicy. Uczeń może być bez zapowiedzi wezwany do odpowiedzi obejmującej bieżące tematy omawiane na 1-3 poprzednich godzinach lekcyjnych. Waga oceny – 6.	Ocenie podlega umiejętność posługiwania się językiem biologicznym, stosowania właściwej terminologii, umiejętność wnioskowania, uogólniania, argumentowania, rozumienie omawianych treści.

<p>Praca domowa</p>	<p>Obejmuje zadania wykonane w domu, w zeszycie przedmiotowym lub innej formie wskazanej przez nauczyciela. Na ocenę ma wpływ zawarta treść merytoryczna jak również staranność wykonania pracy. Nauczyciel może sprawdzić daną pracę wszystkim uczniom w klasie lub tylko wybranym. Waga oceny – 4.</p>	<p>Za zadanie domowe uczeń może otrzymać ocenę w skali od 1 do 6 albo tylko same plusy (+) lub same minusy (-). Każde pięć plusów (+) zdobytych za prace domowe konwertują się w dzienniku elektronicznym i zostanie przekształcone w ocenę bardzo dobrą. Natomiast trzy minusy(-) zostaną przekonwertowane w ocenę niedostateczną. Jeśli uczeń oddał do oceny pracę domową napisaną niesamodzielnie lub dokonał plagiatu z internetu, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Natomiast, jeżeli uczeń zgłosił nieprzygotowanie na początku lekcji, bo nie miał wykonanej pisemnej pracy domowej, to ma on obowiązek odrobienia tej pracy na najbliższe zajęcia. W przypadku, gdy uczeń po raz kolejny nie odrobił zaległej pracy domowej otrzymuje ocenę niedostateczną.</p>
<p>Aktywność na lekcji</p>	<p>Obejmuje widoczne zaangażowanie ucznia na zajęciach. Nie liczy się tylko chęć częstego wypowiedzania się na lekcji, ale również merytoryczność tych wypowiedzi. Waga oceny – 3.</p>	<p>Uczeń może maksymalnie dwukrotnie wypowiedzieć się na zajęciach. Jeśli wypowiedź jest bardzo trafna, rzeczowa oraz charakteryzuje się wysokim poziomem merytorycznym, uczeń otrzymuje ocenę pozytywną. W zakresie tej kategorii uczeń może otrzymać ocenę w skali od 2 do 6 lub tylko plusy (+) . Każde pięć plusów (+) zdobytych na zajęciach konwertuje się na ocenę bardzo dobrą w dzienniku elektronicznym.</p>
<p>Przygotowanie i przedstawienie prezentacji</p>	<p>Uczeń może przygotować prezentację w różnej formie np. multimedialnej, lub z przygotowanymi samodzielnie pomocami. Uczeń ma określony czas na przygotowanie prezentacji, ale nie krótszy niż jeden tydzień. Waga oceny – 6.</p>	<p>Do przygotowania jednej prezentacji mogą zgłosić się maksymalnie 2 osoby i obie zobowiązane są do przedstawienia jej na forum klasy. Prezentacja nie może być zwykłym odczytaniem przygotowanego tekstu czy przeczytaniem tekstu z ekranu monitora (projektor). Ocenie podlega zgodność prezentacji z zadanym tematem, poziom merytoryczny prezentacji, poprawność językowa, posługiwanie się właściwym słownictwem,</p>

		właściwa dykcja, przestrzeganie granic wyznaczonego czasu, jak również pomysłowość przedstawienia zagadnień. Uczeń może otrzymać ocenę w skali 3 do 6. Jeżeli uczeń zgłosi się do przygotowania prezentacji i nie wykona jej w wyznaczonym terminie oraz nie przedstawi na forum klasy, otrzymuje ocenę niedostateczną.
Sprawozdanie	Obejmuje wykonanie pisemnej pracy dotyczącej opisu przebiegu określonych zajęć, w których uczeń uczestniczył dodatkowo np. w wykładach, zajęciach laboratoryjnych na uczelni czy innych formach zajęć pozalekcyjnych. Waga oceny – 5.	Przy ocenie oprócz strony merytorycznej brana jest pod uwagę staranność wykonania sprawozdania. Uczeń może otrzymać ocenę w skali 2 do 6. Uczeń jest zobowiązany oddać sprawozdanie w wyznaczonym terminie. Jeżeli uczeń nie przyniesie sprawozdania do dnia wyznaczonego na oddanie pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną. Również jeżeli sprawozdanie okaże się pracą wykonaną niesamodzielnie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
Sukcesy uczniowskie	Każdy sukces ucznia osiągnięty w konkursach przedmiotowych, olimpiadach czy innych formach rywalizacji naukowej jest oceniany w formie ustnej na forum klasy lub szkoły. Waga oceny – 10.	Uczeń może otrzymać ocenę w skali 4 do 6.
Inne	Obejmuje dodatkowe sposoby sprawdzenia wiedzy i umiejętności - w zależności od tego, na jakim poziomie edukacyjnym znajduje się uczeń. Kategoria ta może obejmować: a) diagnozę na wejściu i wyjściu (na początku nauki w szkole średniej i po każdej klasie), b) matury próbne, c) wyniki nauczania zlecone przez dyrekcję szkoły. Ocena nie ma wagi – jest to ocena kształtująca.	Pełnią jedynie funkcję informacyjną o stanie wiedzy i umiejętności ucznia na danym etapie edukacyjnym dla niego, jego opiekuna i nauczyciela. Wyniki są wpisywane do dziennika elektronicznego jako ocena kształtująca wyrażona w procentach.

VII. Ogólne wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- Projektuje i przeprowadza bezpiecznie eksperymenty oraz je opisuje stosując właściwe słownictwo naukowe,
- wzbogaca tok lekcji poprzez umiejętne wykorzystywanie dodatkowych źródeł wiedzy,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z zakresu biologii, ekologii lub innych i konkursach pokrewnych,
- jest inicjatorem i organizatorem imprez edukacyjnych o tematyce przyrodniczej.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobra otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidziany w obowiązującej podstawie programowej,
- umiejętnie stosuje terminologię biologiczną zarówno w sytuacjach typowych, jak i nietypowych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe,
- samodzielnie poszukuje dodatkowych źródeł wiedzy,
- prawidłowo przeprowadza analizę związków przyczynowo – skutkowych,
- potrafi prawidłowo wyciągać wnioski, formułować hipotezy, analizować sytuacje doświadczalne,
- Podejmuje aktywne działania w ramach edukacji przyrodniczej.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w ramach podstawy programowej i wykazuje jedynie niewielkie braki,
- samodzielnie rozwiązuje zadania typowe i wyjaśnia typowe zależności,
- samodzielnie i prawidłowo wykorzystuje podstawowe pojęcia i terminy biologiczne,
- posiada umiejętność przeprowadzenia prostych analiz przyczynowo – skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego,
- w oparciu o posiadane dane samodzielnie konstruuje tabele, wykresy, diagramy,
- samodzielnie konstruuje proste zestawy doświadczalne,
- Formułuje prawidłowe wnioski.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w znacznym stopniu podstawę programową z zakresu przedmiotu biologii, a posiadane braki nie utrudniają mu wykazywaniu się znajomością podstawowych pojęć, procesów biologicznych,
- z pomocą nauczyciela prawidłowo zastosowuje podstawowe pojęcia biologiczne w sytuacjach typowych,
- posiada umiejętność wyciągania prostych wniosków,

- samodzielnie rozwiązuje elementarne zadania biologiczne,
- wykazuje elementarne związki przyczynowo – skutkowe,
- dobrze współpracuje w grupie rówieśniczej podczas zajęć z biologii,
- posługuje się podstawowymi pojęciami biologicznymi.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazuje się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów biologicznych,
- wykazuje elementarną wiedzę z zakresu podstawowych zależności oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego,
- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie koniecznym,
- wykonuje, nawet błędnie, zadane przez nauczyciela zadania domowe.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z realizacji podstawy programowej,
- nie wykazuje się znajomością najprostszych pojęć biologicznych i zależności zachodzących w środowisku przyrodniczym
- Nie wykonuje systematycznie zadań domowych,
- nie potrafi wykonywać najprostszych zadań biologicznych,
- nie wykazuje chęci uzupełnienia brakującej wiedzy i umiejętności.

VIII. Szczegółowe zasady oceniania

Szczegółowe wymagania edukacyjne z biologii na poszczególne oceny dla danych klas są zawarte w tabelach, które stanowią osobne dokumenty.

IX. Sprawy końcowe

Wszystkie nieuwzględnione w tym dokumencie kwestie regulują Wewnętrzne Zasady Oceniania, które stanowią integralną część Statutu Szkoły oraz obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

nauczyciele biologii:

Eulalia Kaproń

Hanna Jaśkiewicz

Małgorzata Miękus